

Toespraak van minister Schippers tijdens het Depressiegala op 25 januari 2016 in Amsterdam

Beste mensen,

Hoe gaat het met u?

Goed? Prima? Z'n gangetje?

Dat hoor je dan te zeggen. Ook als het niet zo is. Net als op Facebook, Snappchat en op Instagram. Daar gaat het helemaal fantastisch met iedereen. Feestje hier, borreltje daar, top van de berg bereikt, stoer wezen abseilen. Leuk. Gezellig. Alles ok!

Ook als het niet zo is.

Daarom ben ik blij dat we hier vanavond zijn. Op het allereerste depressiegala. Ik vind het een fantastisch, want belangrijk initiatief. Vanavond zeggen we het hardop en dat blijven we ook hardop zeggen: Met heel veel mensen in Nederland gaat het helemaal niet goed!

Met heel veel mensen gaat het helemaal niet prima en z'n gangetje. Eén op de tien mannen en 1 op de vijf vrouwen krijgt ergens in z'n leven een depressie. Zij zijn niet een beetje depri. Voor hen geen Blue Monday - of dat nou vorige week was of vandaag. Nee, alle dagen van de week zijn gitzwart. We hebben het over persoonlijke drama's. Voor patiënten en hun familie en vrienden.

En als je alle stemmingsstoornissen meerekent, als je ook jongeren en 65-plussers meerekent, dan is de groep nog veel groter: 800.000 mensen. Dat is dus echt een groot maatschappelijk probleem.

En ik zal u eerlijk zeggen: ik weet niet hoe depressie voelt. Dus ik zal ook niet doen alsof ik weet hoe dat voelt. Maar velen van u weten het wel. En ik vind het geweldig dat u hier bent. Ik begreep dat de kaartverkoop aanvankelijk wat moeizaam ging. En dat is eigenlijk niet zo gek. Want het klinkt natuurlijk een beetje tegenstrijdig, een depressiegala. Een gala is een feestje; iedereen is mooi aangekleed. Een depressie is zeker geen feestje. Gaat dat wel samen? Maar kanker is ook verschrikkelijk. A-L-S is verschrikkelijk. Toch organiseren we daar ook gala's omheen. Om meer begrip te krijgen. Om taboes te doorbreken. Om mensen te mobiliseren. Om patiënten te steunen. Onderzoek te steunen. En dat is ook voor depressie ontzettend hard nodig.

Depressie is samen met andere psychische aandoeningen de belangrijkste oorzaak van ziekteverzuim.

Depressie maakt geen onderscheid. Iedereen kan het krijgen. Al zijn er wel degelijk groepen met een verhoogd risico.

De opbrengst van deze avond gaat naar een project voor jongeren, fantastisch. Ook jonge moeders zijn een risicogroep. Maar liefst 13 procent krijgt een depressie na de bevalling.

Depressie kán dodelijk zijn. Elke dag stappen vijf mensen uit het leven.

Meer dan 1800 mensen in een jaar. En van 70 procent van de mensen die zelfmoord plegen, staat vast dat ze aan een depressie leden. Mensen die we allemaal kennen. Joost Zwagerman, die nog zoveel mooie boeken had kunnen schrijven. Antonie Kamerling, die nog zoveel mooie rollen had kunnen spelen.

En heel veel onbekende, maar net zo unieke mensen, die enorm worden gemist door hun familie en vrienden.

Zelfdoding is niet altijd te voorkomen. Maar heel vaak ook wel.

Depressies zijn niet altijd te behandelen. Maar heel vaak ook wel.

Daarom moeten we met elkaar in actie komen om mensen beter te helpen. En ik zie dat echt als een verantwoordelijkheid van ons allemaal. En meer dan dat. Ik zie dat als een opdracht aan ons allemaal.

Binnen de zorg denken we dan als eerste aan de GGZ.

De mensen in de GGZ werken op dit moment ook keihard om de zorg te verbeteren. Daar wil ik hen een groot compliment voor geven, want het gaat echt om een omslag. Patiënten, psychiaters, psychologen en instellingen hebben samen een Toekomstagenda opgezet die helemaal uitgaat van de patiënt. Die de positie van patiënten veel beter maakt.

Mensen met psychische klachten zijn niet anders dan andere patiënten. Ook zij willen de beste behandeling.

Volgens de laatste stand van wetenschap en praktijk. Ook zij willen betrouwbare informatie die makkelijk te vinden is. Hoe lang duurt de behandeling? Wat mag ik verwachten en wat niet? Welke opties zijn er? Met welke voor- en nadelen. Wat past bij mij?

De GGZ heeft mij hun agenda aangeboden en zijn gezamenlijk aan de slag. Onderdeel daarvan moet onderzoek zijn. Dat is hard nodig. Ik heb besloten de komende twee jaar 10 miljoen euro vrij te maken voor onderzoek naar preventie, vroegsignalering en zorg op maat in de GGZ. Specifiek zal er aandacht zijn binnen dit programma voor jonge vrouwen en tieners. Hoe we depressieve klachten eerder kunnen herkennen.

Om sneller in te kunnen grijpen en erger te voorkomen. Ook gaan we onderzoek doen of een depressie te voorspellen is.

Onderzoek naar zelfdoding is ook van groot belang. Hoe kunnen we voorkomen dat mensen uit het leven stappen? Daar weten we nog te weinig van. Wat drijft mensen hiertoe? Wie lopen het meeste risico en waarom? Wat werkt wel en wat werkt niet? Ik heb al eerder aangekondigd dat we de komende vier jaar 3,2 miljoen euro extra uittrekken om de antwoorden op deze prangende vragen te vinden.

We steunen ook het werk van de Stichting 113 Online. Zij zijn 24 uur per dag bereikbaar voor mensen die zo wanhopig zijn dat ze uit het leven willen stappen. Belangrijk, en heel moeilijk werk. Wij hebben het budget voor 113 Online ruim verdubbeld. Van 1,5 miljoen vorig jaar naar 3,4 miljoen euro dit jaar.

We steunen eveneens de Stichting 'samen sterk zonder stigma'. Naar aanleiding van de Toekomstagenda van de GGZ heb ik toegezegd daar nog eens een miljoen per jaar extra bij te doen. Om depressie en psychische aandoeningen bespreekbaar te maken. We hebben in 2014 een groot congres hierover georganiseerd. Zo'n duizend mensen waren daar.

Patiënten, mensen uit de zorg, zelfs de minister-president. Hij gaf daarmee aan dat je je niet hoeft te schamen voor een psychische aandoening. Dat je patient bent als ieder andere patient. De stichting blijft werken aan openheid, met bijeenkomsten, met festivals, met patiënten en ex-patiënten als ambassadeurs bij scholen en werkgevers. Zo breken we de muur steen voor steen af!

Maar een probleem dat zo massaal is, kan niet alleen door de zorg worden opgelost. Niet alleen door de overheid worden opgelost. Niet alleen met geld worden opgelost. We moeten dit echt samen doen.

Gisteravond sprak ik Esther van Fenema. Zij ging nog een stap verder. Onbekendheid leidt vandaag de dag tot onnodig lijden. Weten we hoe we een depressie kunnen herkennen? Waar moet je op letten?

Dat liet me niet los. Kent u dat, dat iemand iets zegt dat blijft haken? Iets waar we wat aan zouden kunnen doen misschien?

Laten we het proberen!

Ik nodig Esther van Fenema, Mariëlle Horsting en Bram Bakker uit om mij een voorstel te doen voor een publiciteitscampagne – Wat moeten mensen weten? Dan ga ik ervoor zorgen dat die er komt.

Beste mensen, samen kunnen we het taboe doorbreken!

En dat is ook mijn oproep voor vanavond: Laten we ophouden met te doen alsof we allemaal hetzelfde zijn. Met doen alsof het leven altijd een groot feest is.

Een patiënt schreef me: vooral de angst dat dit gevoel niet meer weggaat, dat je nergens meer naar uitkijkt en nooit meer kunt genieten van een moment waar je normaal gesproken wèl van geniet.

En daarmee wil je anderen ook niet altijd lastig vallen. Want zo voelt het soms, als lastig vallen.

Beste mensen, hier gaat het om vanavond. Daarom is het zo belangrijk dat we hier allemaal zijn.

Laten we niet doen alsof de schone schijn van Facebook, Snappchat en Instagram werkelijkheid is. De werkelijkheid is dat we allemaal anders zijn. Niemand past in het perfecte plaatje. Maar de samenleving is er wèl voor iedereen.

<https://www.rijksoverheid.nl/regering/inhoud/bewindspersonen/edith-schippers/documenten/toespraken/2016/01/25/toespraak-van-minister-schippers-tijdens-het-depressiegala-op-25-januari-2016-in-amsterdam>

depressiegala.nl